

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Piirivalvur, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Piirivalvur, tase 6 kutsestandard on aluseks koolitusprogrammide koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Piirivalvur, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Piirivalve eesmärgiks on Euroopa Liidu elanike ja EL viibivate isikute turvalisuse tagamine. Piirivalve ülesandeks on riigipiiri valvamine ja piiripunktides piirikontrolli teostamine, inimelude päästmine merel ja piiriveekogudel ning merereostuse avastamine ja likvideerimine.

Piirivalvuri peamisteks tööülesanneteks on riiki (Euroopa Liitu) sisenemise ja riigist (Euroopa Liidust) väljumise tingimustele vastavuse kontrollimine, patrull- ja vaatlustegevus riigipiiril ebaseadusliku riigipiiri ületuse ennetamiseks, avastamiseks ja tõkestamiseks ning haldus- ja süüteomenetluste läbiviimine oma pädevuse piires. Piirivalvur langetab iseseisvalt otsuseid oma ametikoha pädevuse piires ja on võimeline ette nägema oma otsuste tagajärgi ning vastutab nende eest.

Piirivalvur, tase 6 korraldab piirikontrolli piiripunktides ning patrull- ja vaatlustegevust riigipiiril, korraldab siseriiklikku ja rahvusvahelist koostööd, juhhib ja korraldab struktuuriüksuse tööd või oma vastutusala valdkonna toimimist. Töö eeldab palju suhtlemist, sh võõrkeelte kasutamist.

Piirivalve kutsealal on lisaks 6. taseme piirivalvuri kutsele järgmised kutsed:

piirivalvur, tase 4, kes teostab piirikontrolli piiripunktides ning patrull- ja vaatlustegevust riigipiiril;

piirivalvur, tase 5, kes teostab piirikontrolli piiripunktides ning patrull- ja vaatlustegevust riigipiiril ning juhhib toimkonna tegevust;

piirivalvur, tase 7 juhhib struktuuriüksuse tööd, korraldab piirikontrolli ning patrull- ja vaatlustegevuste meetodikate väljatöötamist, korraldab siseriiklikku ja rahvusvahelist koostööd, teostab järelevalvet.

A.2 Tööosad

A.2.1 Piirivalve

2.1.1 Piirikontroll piiripunktis

2.1.2 Riigipiiri valvamine

2.1.3 Tehniliste vahendite kasutamine

2.1.4 Teabetöö

2.1.5 Turvataktika

2.1.6 Otsingu- ja päästetegevus merel ja piiriveekogul

A.2.2 Juhtimine

2.2.1 Piirihalduse korraldamine

2.2.2 Ressursside haldamine

A.2.3 Menetlemine

2.3.1 Järelevalvemeetmete kohaldamine

2.3.2 Rahvusvahelise kaitse menetlus

2.3.3 Viisamenetluse läbiviimine piiripunktis

2.3.4 Väärtegude menetlemine

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Valitavad töösad
A.2.4 Väikelaeva juhtimine A.2.4 Väikelaeva juhtimine 2.4.1 Ohtude ja riskide hindamine sõidul väikelaevaga 2.4.2 Väikelaeva kasutuseelne ja -järgne hooldamine A.2.5 Alarmsõiduki juhtimine 2.5.1 Alarmsõidu tegemine 2.5.2 Ohtude ja riskide hindamine alarmsõidul
A.3 Töö keskkond ja eripära
6. taseme piirivalvurid töötavad nii siseruumides (nt kordonid, piiripunktid) kui vabas õhus (nt patrullimine piiripunktide vahelisel alal, piiripunktides, merel ja piiriveekogudel). Tööaeg on üldjuhul fikseeritud päevatöö. Piirivalvur kannab teenistuses olles vormiriietust. Piirivalvuri töö on mitmekülgne, ette tuleb erinevate situatsioonide lahendamist, mis nõuavad kõrget professionaalsust, head füüsilist vormi ning vaimset vastupidavust.
A.4 Töövahendid
Piirivalvuri töövahenditeks on transpordivahendid, tehnilised vaatlusvahendid, piirikontrollivahendid, IKT vahendid, infosüsteemid, sidevahendid, päästevarustus, relvad ja erivahendid, mere- ja topograafilised kaardid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Piirivalvuri töö eeldab distsiplineeritust, lojaalsust Eesti Vabariigile, ausust, seaduskuulekust ja kohusetundlikkust. Vajalikud on ka hea stressitaluvus, tasakaalukus ja head juhiomadused.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on 6. taseme piirivalvuril kõrgharidus piirivalve alal või muu kõrgharidus ja piirivalvealane koolitus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Vanempiiriametnik, juhtivpiiriametnik, struktuuriüksuse juht.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Töötamist piirivalvurina reguleerib politsei ja piirivalve seadus.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Piirivalvur, tase 6 kutse koosneb kuuest kompetentsist. Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1- B.2.3 ja B.2.6 (lääviv kompetents) tõendamine. Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada vähemalt üks valitavatest kompetentsidest B.2.4 ja B.2.5.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Piirivalve	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1) otsustab peale täiendavat kontrolli piiriületuse lubamise või mittelubamise ning vormistab vajalikud dokumendid vastavalt Schengeni piirieskirjadele jt õigusaktidele; otsustab piirikontrolli leevendamise kooskõlas Schengeni piirieskirjadega; korraldab piiripunktis piiriületuse tingimustele vastavuse kontrolli läbiviimist, teostab järelevalvet; korraldab oma vastutusosalal piirikontrollialast siseriiklikku ja rahvusvahelist koostööd, osaleb selles;</p> <p>2) korraldab patrull- ja vaatlustegevuse läbiviimist riigipiiril, teostab järelevalvet; korraldab piirijuhtumite lahendamist ning täidab vajaliku dokumentatsiooni vastavalt nõuetele; korraldab oma vastutusosalas riigipiiri valvamisega seotud siseriiklikku ja rahvusvahelist koostööd, osaleb selles;</p>	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

- 3) korraldab tehniliste vahendite sihipärasest kasutamist piirikontrollil ja riigipiiri valvamisel, lähtudes meetodikast; teostab järelevalvet tehniliste vahendite kasutusjuhendijärgse ja sihipärase kasutamise üle;
- 4) kogub, analüüsib ja edastab ebaseadusliku rände ja piiriülese kuritegevuse alast informatsiooni; menetluse käigus kogub täiendavat informatsiooni; koostab vastutusala piires profile ja ohuhinnanguid;
- 5) tagab teenistusülesannete täitmisel enda ja teiste turvalisuse vastavalt kehtestatud korrale; kasutab vahetut sundi õiguspäraselt; analüüsib vahetu sunni kasutamist sündmuste lahendamisel;
- 6) teostab otsingu- ja päästetegevust merel ja piiriveekogul meeskonna (SRU) koosseisus; kasutab side- ja päästevahendeid vastavalt meetodikale.

Teadmised:

- 1) teenistuskooera kasutamise põhimõtted;
- 2) merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise alused.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

B.2.2 Juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) planeerib teenistust struktuuriüksuses, lähtudes eesmärkidest ja olukorra hinnangust/riskianalüüsist; juhib toimkonna/vahetuse tööd, korraldades teenistust vastavalt etteantud korraldustele; juhib struktuuriüksuse tööd, tuginedes õigusaktidele ning arvestades integreeritud piirihalduse mudelit; langetab kiireid ja selgeid otsuseid, arvestades teenistuses tekkinud olukorda; vastutab toimkonna/vahetuse/struktuuriüksuse tegevuse eest; teostab järelevalvet tegevuste üle struktuuriüksuses; teeb kokkuvõtte struktuuriüksuse tegevustest vastavalt korrale;
- 2) planeerib struktuuriüksuse ressurside kasutamist vastavalt eelarvele; teeb ettepanekuid täiendavate ressurside eraldamiseks; korraldab ressurside tõhusat kasutamist struktuuriüksuses, arvestades organisatsiooniteooriaid; motiveerib isikuid ja meeskondi struktuuriüksuse eesmärkide saavutamiseks; jälgib töötajate tegevusi ja sooritusi ning annab konstruktiivset tagasisidet; selgitab välja enda ja meeskonna koolitusvajadused ning edastab need koolitustegevuse planeerimiseks vastavalt korrale.

Teadmised:

- 1) juhtimisteooria;
- 2) juhtimise psühholoogia;
- 3) oma organisatsiooni halduskorraldus;
- 4) teenistuskooera kasutamise põhimõtted;
- 5) merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise alused;
- 6) täiskasvanute koolitamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

B.2.3 Menetlemine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) kohaldab järelevalvemeetmeid vastavalt õigusaktidele; lahendab järelevalvemeetmete kohaldamise osas saabunud vaided ja teostab järelevalvet kohaldatud meetmete õiguspärasuse osas;
- 2) tuvastab rahvusvahelist kaitset vajavad isikud vastavalt õigusaktidele;
- 3) teostab järelevalvet viisamenetluse üle; otsustab piiripunktis erandina viisa andmise või andmisest keeldumise;
- 4) tuvastab väärtekoosseisu vastavalt õigusaktidele; menetleb väärtegusid vastavalt õigusaktidele; lahendab oma pädevuse piires kaebusi kohtuvälise menetleja tegevuse peale vastavalt väärtemenetluse seadustikule.

Teadmised:

- 1) Schengeni piirieskirjad;
- 2) politsei ja piirivalve seadus;
- 3) riigipiiri seadus;
- 4) viisaeeskiri;
- 5) piirirežiimi eeskiri;
- 6) jt menetlustoimingute aluseks olevad õigusaktid.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

VALITAVAD KOMPETENSIID

Kutse taotlemisel on võimalik täiendavalt tõendada vähemalt üks valitavatest kompetentsidest B.2.4 ja B.2.5.

B.2.4 Väikelaeva juhtimine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1) hindab riske ja ohtusid teenistusülesannete täitmisel väikelaevaga; järgib väikelaeva juhtimisega seotud õigusakte; kasutab enesepääste ja inimeste veest päästmise võtteid vastavalt juhenditele; juhib väikelaeva toimkonna tegevust vastavalt juhenditele;</p> <p>2) kontrollib väikelaeva korrasolekut, selle varustuse kompleksust vastavalt nõuetele; vajadusel korraldab väikelaeva korrasoleku kontrolli; kontrollib väikelaeva varustuse komplekteeritust ning operatiivvalmisolekut vastavalt nõuetele; korraldab kasutuseelset ja kasutusjärgset varustuse ja tehnika hooldust vastavalt nõuetele; teostab kasutuseelse ja kasutusjärgse hoolduse üle järelevalvet.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) meresõiduohutuse seadus.</p>	
<p>Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.</p>	
B.2.5 Alarmsõiduki juhtimine	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1) teostab ohutult alarmsõitu vastavalt väljasõidukorraldusele, ohu hinnangule ja alarmsõiduki juhtimist reguleerivatele õigusaktidele vastava kategooria sõidukiga; täidab temale antud ülesandeid, arvestades sõiduki eriotstarvet, omapära ning sündmuse iseloomu;</p> <p>2) hindab visuaalselt ja sõiduki omapärale tuginedes ning ilmastiku, tee- ja liiklusolusid arvestades erinevaid riske ning ohtusid sündmuskohale jõudmiseks; valib vastavalt ohtude ja riskide hinnangule ning sündmuse omapärale sündmuskohale jõudmiseks sobiva sõidukiiruse ning teekonna, kasutades sihtkoha leidmiseks navigatsiooni- ja positsioneerimisvahendeid.</p>	
<p>Teadmised:</p> <p>1) liiklusseadus.</p>	
<p>Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.</p>	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.6 Piirivalvur, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1) kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ning vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B2 erialase sõnavara kasutamiseks (vt lisa 1 „Keeleoskuse hindamise skaala“);</p> <p>2) kasutab teenistusülesannete täitmiseks vajalikke IKT süsteeme, andmebaase ja -kogusid; järgib andmekaitse nõudeid;</p> <p>3) teenistusülesandeid täites austab täielikult inimväärikust ning ei diskrimineeri isikuid soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu;</p> <p>4) rakendab sundi või muid põhiõiguseid piiravaid meetmeid, tagades meetmete proportsionaalsuse ning isikute põhiõiguste järgimise; hindab põhiõiguste järgimist ning põhiõiguste piiravate meetmete proportsionaalsust, otsustab põhiõiguste piiramise vajalikkuse, rakendatavad meetmed ning tagab rakendatud piirangute nõuetekohase fikseerimise; teostab teenistuslikku järelevalvet põhiõiguste järgimise ja võimalike rikkumiste üle;</p> <p>5) järgib oma töös avaliku teenistuja eetikakoodeksit;</p> <p>6) suhtleb lugupidavalt ja professionaalselt nii töökaaslaste kui ka klientidega; kasutab konfliktilahendamismeetodeid, vältimaks meeskonnasiseseid konflikte ning konflikte klientidega; lahendab tekkinud konflikte; loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele;</p> <p>7) töötab tõhusalt meeskonnas ja selle huvides ning kohandub meeskonnaga; arvestab teistega ja täidab oma rolli meeskonnas; rakendab töös oma teadmisi ning oskusi maksimaalselt, lähtudes organisatsiooni eesmärkidest;</p> <p>8) suhtleb lugupidavalt ja professionaalselt erinevatest kultuuridest, religioosse taustaga ning erinevate väärtushinnangutega inimestega ilma eelarvamuste, rassilise diskrimineerimise ja ksenofoobiata;</p> <p>9) osaleb asutusesiseses, siseriiklikus ja rahvusvahelises koostöös;</p>	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

10) käitub esmaabi osutamist vajavas situatsioonis sobival viisil.

Teadmised:

- 1) riigiõigus;
- 2) haldusõigus;
- 3) Euroopa Liidu õigus;
- 4) rahvusvaheline õigus;
- 5) asutusesisesed regulatsioonid.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	18-11122013-03/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Jalmar Ernits, Politsei- ja Piirivalveamet Raavo Järva, Politsei- ja Piirivalveamet Priit Järvpõld, Politsei- ja Piirivalveamet Rando Kruusmaa, Politsei- ja Piirivalveamet Merle Kutser, Sisekaitseakadeemia Viljar Kärk, Politsei- ja Piirivalveamet Maiko Martsik, Sisekaitseakadeemia Janek Mägi, Siseministeerium Heiki Suomalainen, Politsei- ja Piirivalveamet Piret Teppan, Sisekaitseakadeemia Ivo Utsar, Politsei- ja Piirivalveamet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	12
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.12.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	10.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	1349 Kutseteenuste juhid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6

C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles

Inglise keeles	Border Guard, level 6
----------------	-----------------------

C.3 Lisad

Lisa 1 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)